

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe 6 luni . 12 "
Pe o lună . 2 "
Nrul de Duminică
Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
America . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deak Ferencz-nicza 29.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 lit.
Manuscripte nu se luă-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Noua majoritate.

Mercuri M. Sa împăratul a fost primit cu mari ovații în Budapesta. Guvernul a adunat pe parcursul drumului dela gară la palat copiii tuturor școalelor din capitală și zeci de mii de glasuri copilărești l-au întâmpinat pe bătrânul monarch, cu strigăte de bucurie și entuziasm.

Bucuria asta, vezelia senină și entuziasmul cu care suveranul a fost primit în capitală ni-se pare totuși una din nenumăratele potențiale unguerești. Ni-se pare că bucuria cu care suveranul a fost primit în capitala unguerească exprimă nu atât bucuria poporului cât însuși suveranului pentru noua întorsătură a politicii unguerești.

Împăratul a avut bucuria asta acum când vine să deschidă camera unguerească a noii majorități dualiste, după »înfrângerea« kosuthismului, iar bucuria de porunceală organizată de guvern a fost numai reflexul acestei stări sufletești a împăratului. Guvernul a ținut să dea și împăratului iluzia că bucuria din sufletul lui se răsfrânge și în jurul său.

Înțelegem și apreciem deplin bucuria aceea a octogenarului suveran. Oricine e vesel de un succes politic care făgăduiește pace după opt ani de necurmăte crize, aceea mai ales la vârsta de 80 de ani. Și noua majoritate unguerească pare într'adevăr a a făgădui tocmai într'o vreme când e mai multă nevoie de liniște internă.

Situația politică externă nu e liniștitoare

cu toate aparențele pașnice. Marele conflict austro-sârb care în fond a fost un conflict austro-rus și întru câtva și anglo-german a lăsat o stare de amărăciune și încordare. Rusia și Anglia au ieșit bătute din acest conflict diplomatic, unul din cele mai mari ale deceniilor din urmă, și azi ele se gândesc la puțința unei reparații. Armata rusă e slabă dar face mari sforțări de reorganizare și reformare. Italia e al doilea focar de primejdie. Alianța noastră cu această țară e numai o formulă a păcii și nu mijloc de a împiedeca un război. Este unul din aspectele cele mai paradoxale să vezi cum cele două aliate se înarmează neconținut și își fortifică granițele. A făcut o adevărată senzație construcția subită a celor patru Dreadnought-uri austriace.

Prințul moștenitor Franz Ferdinand a plecat astă iarnă în persoană la Binoni și a ordonat pe socoteala sa particulară construcția acestor vase, creditele necesare nefiind încă votate. Viitorul împărat a petrecut pe coasta mării, supt pretextul unei vilegiaturi, două luni și jumătate și nu s'a depărtat dela șantierele marinei până nu s'a încredințat personal că lucrările au fost începute pentru construcția noilor vase de război. Faptele acestea dovedesc că nu mergem spre o epocă de pace și cunosătorii inițiați ai situației politice internaționale presimt o furtună ce se apropie.

A fost nevoie să aruncăm această privire asupra situației internaționale spre a o înțelege pe cea internă. Bucuria suveranului

pentru sfârșitul crizelor unguerești e firească. Noua majoritate unguerească îi făgăduiește votarea celor patru Dreadnought-uri, a reformei militare, a urcării contingentului de recruți și îi pune în vedere mai multă libertate de acțiune în chestiile externe, o majoritate compactă care-i va vota tot ce dorește în interesul politicii externe și a siguranței monarhiei și a dinastiei. Aici a fost cheia situației politice și aici e explicarea faptului că noul guvern al dlui Khuen a venit cu autorizația de a pune cu orice preț »ordine« în afacerile unguerești. D. Khuen avea însărcinare nelimitată și dacă alegerile nu i-ar fi dat o majoritate, de sigur am fi văzut două-trei alegeri succedându-se, cum însuși a făgăduit.

Dorința împăratului s'a împlinit deci mai curând și mai deplin decât nădăjdu-i-se și iată-l mâne deschizând un parlament cu o majoritate cum dorește. Dar să ne întrebăm dacă noua majoritate exprimă într'adevăr interesele monarhiei, nu interesele de o clipă, ci interesele mari și depărtate ale păcii și liniștii interne, singura garanție a existenței sale?

Aici va trebui să găsim că bucuria suveranului e cel puțin naivă. Miezul politicii întregii monarhii sânt și rămân, atât în Austria cât și în Ungaria, chestiile naționale.

Ele nu cunosc decât o singură soluțiune definitivă: înlăturarea oricărei asuprii de ordin național, dreptatea și egalitatea deplină a tuturor neamurilor.

În Ungaria dimpotrivă noua majoritate

Revărsarea.

De Emile Zola.

Potopul ce s'a deslănțuit asupra ținuturilor românești din Caraș-Severin, pustiind holdele mănoase, scerind sute de vieți omenești și pricinuid pagube de nenumărate milioane, a îngrozit lumea întreagă.

Vestitul romancier Emile Zola a descris într'una din năvele sale în mod măiestru înfiorătoarea tragedie a unei familii de țărani, surprinși de apele Garonei și sliți să-și caute mîntuire pe acoperișul casei: bunicul, fetele și ficiorii lui cu nevestele și copiii lor. Dintre toți numai bunicul a scăpat.

Reproducem un fragment din această descriere frumoasă:

»Nu știu cât timp am rămas înlemniți de groază. Când îmi veni în fire, apa cres use și mai mult. Acum ajungea pâna la olane, acoperișul nu mai era decât o insulă îngustă care găurea pânza nesfârșită. La dreapta, la stînga casele trebuie să se fi dărîmat. Marea se întindea mereu.

— Mergem, murmură Roza, care-și încleștase mâinile de țigle.

În adevăr ni se părea tuturoara că ne clătinăm, ca și cum coperișul luat de apă s'ar fi preschimbat în plută. Par'că ne-ar fi purtat șuvoalele încoace și încolo. Apoi, când ne uitam la clopotnița bisericii ce sta nemișcată în fața noastră, așteptam asta înceta; ne regăsim în acelaș loc, în bălta talazurilor.

Apa începuse atunci asaltul. Până aci curentul

urmase linia străzei; dărîmăturile cari i-se puneau acum de-a curmezîșul, o făceau să se reverse. Fu un atac în toată regula. De îndată ce vre-o scîndură, vre o grindă ajungea în aproplerea curentului, acesta o lua, o legăna, apoi o repezla în casă ca un berbec. Și nu-l mai da drumul, o trăgea înapoi pentru ca s'o arunce din nou, izbind zidurile cu lovituri numeroase și regulate. În curînd, zece, douăzeci de grinzi ne atacară de-odaș, din toate părțile. Apa mugea. Sculpturi de spumă ne udau picioarele. Atzeam gemătul surd al casei pline de apă, auzeam pereții cari începuseră să pîăle. Câte odată la unele atacuri mai puternice, când grinzi le izbeau de-a dreptul, credeam că s'a sfîrșit, că zidurile se desfaceau și ne aruncau pradă rîului prin spărturile lor căscate.

Gaspard îndrăznise să înainteze până la marginea coperișului. Aci izbuli să pună mîna pe-o grindă și o trăgea în sus cu brațele lui voinice de luptător.

— Trebuie să ne apărăm, strigă el.

Jacques, la rîndul lui, se trudea să oprească din drum o prăjină lungă. Petre îi veni în ajutor. Eu blestemam bătrînețea, care mă făcea fără nici o putere, ca un copil de slab. Dar apărarea se orînduia, un duel, trei oameni împotriva unui fluviu. Gaspard, ținîndu-și bine grinda, aștepta bucățile de lemn din cari curentul făcea berbeci,

și le opră cu voinicie, la o mică depărtare de pereți. Câte odată, izbătura era așa de puternică, încât el cădea. Alături de dînsul, Jacques și Petre mînuiau prăjina, îndepărtînd și el bărnele repezite de talazuri. Lupta asta nefolositoare ținu aproape un ceas. Puțin câte puțin, el își pierdeau capul, blestemînd, lovînd înjurînd, apa. Gaspard o clopârțla ca și cum s'ar fi luat corp la corp cu ea; o găuria cu împunsături, par'că ar fi izbit într'un piept. Și ea își păstra îndărătnicia ei liniștită, fără nici o rană, neînvinșă. Atunci, Jacques și Petre se lăsară pe acoperiș, istoviți; pe când Gaspard, într'o ultimă opintire, pierdu din mîna grinda care-i fu smulsă de curent și care, la rîndu-i, începu să izbească zidul. Lupta era cu neputință.

Maria și Veronica se aruncaseră una în brațele celeilalte. Ele repetau cu voce sfîșietoare, mereu același frază, o frază de spaimă pe care o aud și acuma în urechi:

— Nu vreau să mor!... Nu vreau să mor!

Roza le cuprinse în brațe. Încercă să le mîngăie, să le dea curaj; și chiar ea, tremurînd din cap până în picioare, își ridica fața în sus și striga fără voie:

— Nu vreau să mor!

Singură tușă Agatha nu zicea nimic. Ea nu se mai ruga, nu mai făcea semnul crucii.

Proslită, își plimba privirile împrejur și mai încerca să surdă când întâlnea ochii noștri.

însemnă tocmai o depărtare un pas înapoi dela recunoaşterea principiului. Ea nu e numai o prelungire ci o întărire a supremaţiei ungureşti, a unei stări politice care înseamnă asuprirea şi nedreptăţirea a cinci neamuri din monarhie. O pace definitivă şi trainică nu va putea să se sălăşuiască decât după ce starea asta va înceta şi după ce supremaţia ungurească în forma ei de azi va fi zdrobită.

În cei din urmă 6 ani se păru-se că s'a făcut un pas înainte cătră ţinta asta a desrobirii popoarelor asuprite. Un partid de 25 de deputaţi nemaghiari intrase în cameră şi reprezintă zorile unui viitor mai bun, posibilitatea unei soluţiuni smulse prin lupte lungi.

Noua majoritate ungurească ne aruncă înapoi acolo unde ne aflam acum 6 ani şi munca întreagă pentru cucerirea drepturilor trebuie începută din nou şi tot deacolo de unde se afla atunci. Noua majoritate înseamnă deci perpetuarea crizei, şi »soluţiunea« dată prin ea crizelor ungureşti ascunde în fond germenul unor lupte mult mai înveşunate şi unor crize mult mai grave ca până acuma.

Impăratul nemişcat pentru prigonirea noastră? Din Bucureşti ni-se comunică: Corespondentul vienez al ziarului »Adevărul« telegrafiază din Viena:

»Aflu din sursă demnă de toată încrederea că în audienţa pe care au avut-o miniştrii Ungariei la împăratul Frantz Iosef, acesta şi-a exprimat nemulţumirea pentru atitudinea pe care a avut-o guvernul faţă cu partidul naţionaliştilor. Impăratul şi-a arătat regretul că noul guvern a adoptat o politică de asuprire faţă de naţionalităţi.

Primul-ministru al Ungariei, Khuen Héderváry a răspuns monarhului că guvernul nu este de acord cu această tactică şi că nemulţumirile create în rândurile naţionalităţilor cu ocazia ultimelor alegeri, se dato-

resc unor prefecţi cari au depăşit atribuţiile lor.

Impăratul s'a exprimat atunci că asemenea prefecţi trebuie concediaţi, ceea ce se va face în curînd.

Confirmarea acestei ştiri se va produce în curînd prin faptul că, cei mai mulţi prefecţi din cercurile locuite de naţionalităţi vor fi treptat înlocuiţi.

Scotus Viator cătră contele Khuen Héderváry. Ziarul »Reichspost« publică în numărul său de ieri o scrisoare deschisă a publicistului englez Seton-Watson cătră contele Khuen-Héderváry. În scrisoarea aceasta se povesteşte un caz prea eclatant de procedură ungurească faţă cu cetăţenii nemaghiari. Cazul e foarte edificator pentru orice om »la nivelul culturii europene« așa e numit primul ministru al Ungariei în scrisoare — şi sântem curioşi dacă va avea darul să-i smulgă contelui Khuen un răspuns.

E vorba de condamnarea văduvei din Sakolca, Vilma Drizhal, la 100 cor. amendă de-a fi găzduit în ziua alegerii pe Scotus Viator şi pe însoţitorul său, profesorul Dr. Alois Kolizek din Göding. Scotus Viator declară că n'a stat la doamna Drizhal decât vreme de 25 de minute şi că în acest timp trăsura, care îi adusesse, aştepta în drum. Autoritatea ungurească din localitate a pretins totuşi, că el dimpreună cu tovarăşul său ar fi fost găzduiţi pe-o zi şi noaptea întreagă, fără ca aceasta să se fi anunţat autorităţii. Dupăce deci Scotus Viator restabileşte, mai presus de orice îndoială, adevărul, adresează contelui Khuen, următoarea somaţiune:

Iar acum îmi iau voie — zice d-sa — să adresez făţiş Excelenţei Sale, contelui Khuen Héderváry întrebarea, nu ar fi aplicat ca ministru preşedinte a unui stat cu constituţie milenară şi ca om cu o cultură europeană — să desăvujeze şi să condamne această procedură asiatică a autorităţilor din Sakolca.

Totodată să-mi dea voie să-l atrag atenţia asupra administraţiei din comitatul Nyitra unde

desigur aceste cazuri nu vor fi singurele. Natural între altele împrejurări n'aşi fi îndrăsnit să adresez un astfel de apel; dar când expul pe cîte femei de 70 de ani la cele mai mitocăneşti şi ilegale urmări politice pentru simplul motiv că mi-a oferit pentru o jumătate ceas ospitalitate, casei sale, cea mai elementară datorită de civilitate mă îndeamnă de zor ca acest caz să fie ventilat în publicitate şi să fie reclamat la factorii hotărâtori ai cavaleriei naţiunii ungureşti.

R. W. Sator-Watson (Scotus Viator)

Teroare în Făgăraş. Volnicile brutale ale organelor administrative din comitatul Făgăraşului nu s'au curmat nici după alegeri. Din Făgăraş ni-se comunică că au fost suspendaţi din post trei notari români. Notarul din Galaţi *Tulbure*, notarul din Riuşor *Grana* şi vice-notarul din Tohanul-vechiu *Iacob Orate*, toţi trei funcţionari harnici. Mai este în perspectivă suspendarea a trei notari.

În acelaş timp învăţătorii confesionali sânt rînd pe rînd citaţi la revizorul şcolii.

Corupţie şi pricopseală. Ziarul »A Nap« e informat că fruntaşii partidului guvernamental din Arad drept răsplată pentru munca desfăşurată în interesul alegerii contelui Tisza, vor primi cu toţii distincţii mari.

Baronul Andrényi (baron de cîteva săptămîni) va fi numit membru al Camerei magnaţilor; familia fabricantului de spirt Neumann va primi rangul de baron; avocatul Dr. Pálmai Lajos va fi numit notar public şi așa înainte.

Partidul liberal a reinviat!

Congresul Ligii culturale *)

— Raport special al »Tribunei«. —

La 21 şi 22 Mai a. c. s'a ținut în Ploieşti adunarea generală a Ligii pentru unitatea culturală a tuturor românilor, — o sărbătoare, care merită să fie cunoscută şi la noi mai deaproape.

Când se aude în această țară a noastră numele Ligei culturale, acesta are un răsunet cu totul particular. Într'adevăr, mult

*) Raport întîrziat din cauza grevei tipografilor.

Apa bătea acum în olane. Nu mai era de nădăjduit în nici un ajutor. Auziam mereu voci în spre biserică; într'un timp, două felinare trecuseră în depărtare; şi făcerea se întindea din nou, pânza galbenă îşi răsfăţa nemărginirea-i goală. Oamenii din Săntin, cari aveau bărci, trebuie să fi fost luaţi fără veste, înaintea noastră.

Cu toate astea Gaspard urma să dea târcoale pe acoperiş. De odată, el ne strigă, zicându-ne:

— Băgaţi de seamă!... Ajutaţi-mă. Țineţi-mă bine!

Apucase iar o prăjină şi pîndea ceva mare şi negru, care plutea încet spre casă. Era un acoperiş de şopron, făcut din scânduri zdravene, pe care apele îl smulsese în întregime, şi care p'utea, întocmai ca o plută. Când acest acoperiş îl fu la îndămână, el îl opri cu prăjina; şi cum se simţia tîrît, ne strigă să-l ajutăm. Il apucărăm de mijloc, îl ținam bine. Apoi, de îndată ce acoperişul intră în curent, veni el singur să se izbească în olanele noastre, şi încă așa de tare că ne-am temut o clipă că se va sfărîma în tîndări.

Gaspard sărise cu îndăzneală pe această plută pe care ne-o trimetea întâmplarea. O cercetă în toate părțile, ca să se încredințeze de era trainică, în vreme ce Petre și Jacques o țineau la marginea coperişului; și el rîdea, zicea plin de veselie:

— Bunicule, suntem săpați!.. Nu mai plîngeți femeilor! O adevărată corabie. Vedeți! picioarele mele stau pe uscat. Și o să ne ducă pe toți. O să fim pe ea ca la noi acasă.

Cu toate acestea, socotii de datoria lui s'o mai întărească. Apucă grinzile cari pluteau, le legă cu frînghil pe care Petre le luase pentru orice întâmplare când părăsise odaia de jos. Căzu chiar în apă; dar la stîgătul nostru, răspunsese cu noui risete. Apa îl cunoștea, el putea să facă o leghe în not în Garona. Urcându-se din nou pe acoperiş, se scutură, strigînd:

— Haide, treceți încoace, ca să nu mai perdem vremea de pomană.

Femeile se lăsară în genunchi. Gaspard trebuia să ducă pe sus pe Veron'ca și pe Maria în mijlocul plutei, unde le așeză jos. Roza și tușa Aglaia se lăsară singure pe olane în jos și se

așezară lângă tinerele fete. În clipa aceea mi uitai în spre biserică. Aimée era tot acolo. Ea sta acum rezemată de un coș ținându-și copilul în sus, cu brațele întinse, căci apa îl ajungea până la mijloc.

— Nu te întrista, bunicule, îmi zise Gaspard. O să luăm întrecere, îți făgăduiesc.

Petre Jacques se urcaseră pe plută. Sării și eu la rîndul meu. Pluta se cam apleca într'o parte dar era în adevăr destul de zdravănă pentru că să ne poată duce pe toți. În sfîrșit părăsi și Gaspard, cel din urmă, acoperişul, spunându-ne să luăm prăjini pe cari le pregătise și cari trebuiau să ne slujească drept lopeți. El însuși ținea în mână una lungă de care se folosea cu multă dibăcie. Il lăsarăm pe el să ne conducă.

La o poruncă pe care ne-o dădu împinserăm cu toții cu prăjinile în țigle ca să ne îndepărtăm. Dar se părea că pluta se lipise de acoperiş. Cu toate opintirile noastre nu izbutirăm s'o urlim. La fiecare nouă încercare, curentul ne izbla iar de casă cu putere. Manevra asta era din cele mai primejdioase, căci ciocnirea amenința de fiecare dată să sfărîme scîndurile pe cari ne aflam

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

sume, dar în special ungurii, sânt convinși că această destul de pacinică și de loială societate românească n'ar avea alte gânduri decât ațâțarea românilor de aici, și alt program decât — Dacoromânia.

Și cu toate acestea nu-i nimic adevărat din toate aceste aiurări. Liga nu e o societate de cerboneri, nu e o societate politică cu scopuri ascuise, nu lucrează pe sub pământ, ci, ca ori și care societate culturală urmărește, acolo în România liberă, deșteptarea tuturor românilor la o conștiință și cultură națională.

»Noi respingem și azi ca și în totdeauna — zicea la congresul din 1901 regretatul V. A. Ureche, președintele de pe atunci al Ligei — acuzarea ce șovinistii maghiari ne aduc de *iredentism* și de *dacoromânism*. Autorizăm pe guvernele noastre de orice culoare politică fie ele, să desmintă asemenea scornituri. Declarăm însă din nou, că înțelegem a nu îngădui fără protestare înaintea lui Dumnezeu și a națiunilor culte desnaționalizarea prin violență a celor șase milioane de frați ai noștri de sub juguri străine.

Nu ne amestecăm deloc în afacerile interne ale acestor state; nu suflăm vrajba și răsvrătirea fraților noștri români contra guvernanților lor, ci îi îndemnăm pururea la respectul legilor, la supunerea la ele, întrucât acestea nu dărimă individualitatea lor națională. Mai mult încă, noi ne abținem de a da directivă politică fraților noștri în mișcarea lor, ca fii credincioși ai Coroanei la care aparțin... Fa-ă ei ce vor crede bine, destul să rămână *români*. Regretăm și desaproabăm orice amestec în afacerile interne ale fraților noștri și dorim numai ca Dumnezeu să-i lumineze și să ajungă la concordia cea sporitoare de bine». Declarațiile acestea ale regretatului Ureche se pot repeta și azi căci adevărul cuprins într'ânsele nu s'a schimbat: Liga se deosebește de alte societăți culturale din România doar prin faptul că nu se îngrijește numai de cultura românilor din România ci și a celor de supt stă-

pâniri străine. Politică ea nu face, nici cât ne privește pe noi, nici cât îi privește pe cei din țară; ea își manifestă numai, după cum e firesc, simpatia sau antipatia sa față de anumite acte cari se petrec în sânul fraților supuși stăpânirilor străine.

Prejudițiile relativ la Ligă datează din o epocă nu tocmai glorioasă din viața Ligii. Iubirea de adevăr ne silește să mărturisim că această societate a avut în activitatea sa o epocă în care n'a făcut altceva decât — gură mare. Și prin asta ajunse aproape să se compromită. De-atunci, de când cu gălăgioasele și sterpele întruniri de *protestare* au început și ungurii să vadă în Ligă o societate primejdioasă pentru țara noastră și să deie din pînteni de câte ori aud numai numele acestei societăți care nu e nici măcar pe a patra parte atât de categorică și de »primejdioasă« cum e d. ex. *Alldeutscher Verein și Verein für die Erhaltung des Deutschtums im Auslande*. Astăzi Liga înțelege însă că ea are un rost cultural și-și înțelege acest rost cum nu se poate mai bine, și ceea ce o deosebește de Liga de acum câți-va ani, e că o dovedește aceasta și prin fapta, ceace nu prea e în obiceiul tuturor societăților.

Din raportul general pe care îl publicăm la alt loc al ziarului nostru, se va vedea cât de mult a lucrat în anul din urmă Liga care ne dă cele mai frumoase nădejdi pentru viitor, și cât de mult greșesc aceia cari mai privesc și acum Liga ca o întrunire de lărmuitori sau de sentimentali politici. Oricine va vedea în acest raport o bogăție de probleme cari au început a se rezolvi în favorul culturii noastre naționale și a solidarității întregului neam și oricine va recunoaște că astăzi nu există niciun fel de noi o a doua societate cu un program atât de admirabil și cu activitate reală atât de bogată. De fapt Liga a înviat în anii din urmă și a dezvoltat o activitate extraordinar de mănoasă, multămită mai ales acelei titanice energii cu care l-a înzestrat Dumnezeu pe secretarul general al Ligii, pe d.

N. Iorga, care-și depune o însemnată parte a activității d-sale în serviciul Ligii. De când d-sa lucrează pentru Ligă interesul publicului pentru această societate s'a trezit într'o măsură aproape de necrezut și o pleiadă întreagă de bărbați s'au angajat în serviciile ei.

De unde, d. e. acum trei ani când a intrat d. Iorga în comitetul central al Ligii nu existau decât cinci secții de-ale acesteia, cari și ele dormiau duse, astăzi se găsesc în țara întreagă 47 de secții dintre cari unele desfășură o activitate dintre cele mai multămitoare. Numărul membrilor a crescut enorm față de cum era acum trei ani, mai multe secții își au localul lor propriu unde se țin conferințe ale căror șir a fost deschis aproape în toate orașele de cătră d. Iorga, care a ținut în ultimii doi ani vre-o sută de conferințe în cadrele Ligii, cutri-rând țara dela Dorohoi până la Constanța și de-acolo până la Turnu-Severin, nelăsând nici un singur oraș românesc necercetat. Dela orașe Liga a început a trece la sate și în curând se vor vedea acolo nenumărate sucursale (sau agenturi, cum se numesc la noi sucursalele »Asociațiunei«), cari vor avea menirea de-a ridica țărâtimea română la un nivel cultural mai demn și la o conștiință națională trează. Aceasta e o problemă care a primit în congresul dela Ploiești sancționare definitivă, după ce mulți erau de părerea că Liga are exclusiv chemarea de-a lucra pentru românii asupriți.

Nu-i vorba, cu chestiunea asta s'a mai ocupat Liga și în trecut, dar n'a ajuns să-și poată formula definitiv progresul și să-l traducă și în fapte. Încă la 1901 se întreba Ureche: »Bine este să-și mărginească Liga activitatea sa numai la urmărirea propășirii culturale a românilor de subceptru străin? Au țărâmul din România are el deșteptată conștiința națională, așa ca să fi devenit factor principal în lupta pentru existență a națiunii române?»

Ceva este de făcut și pentru țărâmul ro-

Atunci avurăm din nou simțământul neputinței noastre. Ne crezusem mântuți și vedeam că sântem tot în stăpânirea răului. Chiar îmi părea rău că femeile nu mai erau pe acoperiș; căci, în fiecare clipă, mi-se părea că le văd azvârlite, trântite în apa mâniașă. Dar, când spusei să ne întorcem la adăpostul nostru, strigară cu toții:

— Nu, nu, să mai încercăm. Mai bine să murim aici!

Gaspard nu mai ridea. Făcurăm noul storțari, apăsând pe prăjini cu o putere îndoită. În sfârșit, lui Petre îi dădu în gând să se urce iar pe povârnișul de țigle și să ne treacă spre stânga cu ajutorul unei frânghii: cu chipul acesta izbul să ne scoată din curent; apoi, după ce sări din nou pe plută, câteva lovituri de prăjină ne duseră la larg. Dar Gaspard își aminti de făgăduiala pe care mi-o făcuse că ne vom duce să luăm pe blata Aimée, al cărei urlet plângător nu mai contenia. Pentru aceasta ar fi trebuit să tăiem drumul unde stăpânea grozavul curent împotriva căruia luptasem. El mă întrebă din ochi. Eram foarte turburat, nici odată nu se dăduse în mine o asemenea luptă. Era vorba să primejdium opt vieți. Și cu toate astea, dacă am șovit o clipă, n'am avut tăria să mă împotrivesc chemării ei înfiorătoare.

— Da, da, zisei lui Gaspard. E cu neputință, nu putem pleca fără dânsa.

El plecă capul, fără nici o vorbă și începu să împingă cu prăjina în toate zidurile rămase în picioare. Ne strecurarăm pe lângă casa vecină, trecurăm pe deasupra grajdurilor noastre. Dar, de cum dădură în stradă, scoaserăm un strigăt. Curentul care ne prinsese iarăși ne țara din nou, ne repezia spre casa noastră. Fu o amețală de câte-va secunde. Eram duși ca o frunză, așa de repede. Că strigătul ni se sfârși în înspăimântătoare ciocnire a plutei cu olanele. Pluta se sfărâcă, scândurile desprinse din cuie se învârtiră și toți ne afundarăm. Nu știu ce s'a petrecut atunci. Îmi aduc aminte că pe când cădeam, am văzut pe tușa Agatha întinsă în apă, susținută de fustele umflate; și se afunda, cu capul înapoi, fără că se zbată.

O durere vie mă făcu să deschid ochii. Era Petre, care mă trăgea de păr, de-alungul țiglelor. Rămăsei culcat privind năucit. Petre se aruncă iar în apă. Și în bulmăceala în care mă aflam fui surprins văzând de odată pe Gaspard în locul unde pierise fratele meu: tânărul ducea pe Verginica în brațe. După ce o așeză lângă mine, se aruncă din nou scoțând pe Maria, cu fata albă ca ceara, țepănă și nemișcată de any crezul moartă. Pe urmă, se aruncă iar. Dar, de data asta căută în zadar. Petre îl ajunse. Amândoi se sfârșiră, își dădură lămuriri pe cari nu le auzi. Cum se urcară pe acoperiș, Istovii, le strigară:

— Și tu, Agatha, și Jacques, și Rozalind...

El dădură din cap. Lacrimi groase le isvoră din ochi. După cele câteva vorbe pe cari mi le spusese, înțelesei că Jacques își sdrobise capul isbându-și-l de o grindină. Roza se agățase de trupul bărbatului ei, care o țirise după el. Tușa Agatha nu se mai ivise. Ne-am gândit că corpul ei, împlins de curent, intrase în casă, de desuptul nostru, printr'o fereastră deschisă.

Și sculându-mă, privii spre acoperișul unde Aimée tot se mai sbătea. Dar apa se urca merem. Aimée nu mai urla. Văzul numai cele două brațe înțepenite pe care le ridica pentru ca să-și țină copilii afară din apă. Apoi totul se scufundă, până de apă se închise supt vâpala adormită a lui.

Nu mai eram decât cinci pe casă. Apa ne mai lăsase liberă de abia cîșușă bagușă de alungul muchiei acoperișului. Unul din copiii fusese luat. Treburăm, să scotăm pe Verginica și pe Maria leșinate, și să le ținem sus pentru ca valurile să nu le ude picioarele. În sfârșit, veni în fire și chipul nostru crescu și mai mult văzându-le leparcă, tremurând, strigând din nou că nu vor să moară. Le îmbrățisăm cum îmbrățiseți pe copilul spugându-le că nu vor muri, că nu vom lăsa moartea să le ia. Dar ele nu ne mai credeau, și-au bine că erau să moară. Și de câte ori cu-vântul s'a murit, cădea ca un dădău de clopot, umplu-te clăntăneau, o groază le arunca una de altă.

mân, până să-l facem a înțelege că și el trebuie să ocupe loc în Ligă.

»De sigur că de cultura țaranului român pe cale națională se îngrijește guvernul țării. Aceasta nu ne dispenzează de a lucra și noi alături cu guvernul, ba la tristă nevoie, chiar în opoziție cu guvernele. Sânt societăți cu tendința fatală a cosmopolitismului, cari își furizează acțiunile lor prin satele noastre. Să veghem, ca să lucrăm ca antidot, chiar în opozițiune cu guvernele, cari adesea, mioape, nu văd la distanță răul ce se naște și sporește.»

Congresului din anul acesta i-s'a dat prilejul de a se preciza și în acest punct definitiv programul cuprinde de altcum, și în § 2 al statutelor de-a »întreținea continuu vie, pe baza conștiinții naționale, conștiința de solidaritate în întreg neamul românesc«. Liga va îngriji de cultura națională a românilor de pretutindeni și dacă toți cei chemați își vor da concursul, pe lângă conducerea actuală acest »vis neîmplinit« va deveni mai curînd decât s'ar crede, o realitate.

Serbările dela Ploiești au fost foarte frumoase. În afară de cei 168 de delegați ai diferitelor secții din țară erau de față și o mare mulțime de membrii ai Ligii și de alții cari urmăresc cu interes viața aceasta puternică a celei mai ideale societăți culturale din România. Ploieștenii s'au întrecut pe sine în ce privește organizarea serbărilor. Prefectul de Prahova și primarul Ploieștilor au făcut, în cuvântările lor de primire, declarații dintre cele mai curajoase. Corpul profesoral dela liceul sf. Petru și Pavel l-a primit pe congresiști în modul cel mai frățesc. Admirabilă cuvântarea de deschidere a președintelui congresului, d. Virgil Arion care a vărsat balsam întăritor în inimile frînte de durere cu alegerile dietale dela noi. O mulțămire generală a delegaților cu privire la activitatea Ligii; toți sânt încântați de drumul pe care umblă în timpul din urmă, dese și entusiaste ovații la adresa dlui Iorga care a învlat Liga; se relege vechiul comitet cu excepția alor doi membrii demisionați, (P. Grădiștesanu și T. Dobrescu) în lo-

cul cărora intră dd. St. Lambru care a strâns în anul trecut peste 20.000 de lei pentru Ligă și T. Dacu; se hotărăște ridicarea unui palat al Ligii, edarea unei istorii a românilor pentru românii de supt stăpîniri străine, comemorarea la 1812 a răpirii Basarabiei ș. a. ș. a.

Se fac mari ovații artistului P. Liciu, un fost coleg de școală al domnului Iorga și un tovarăș de muncă al acestuia. Dsa a câștigat în ultimul an 200 de membri noi pe sama Ligii; și-a dat concursul la toate festivalurile mari ale Ligii dimpreună cu alte artiste ca dna Bârsan, Locusteanu Bonciu ș. a. În seara cea dintâi s'a dat și o foarte frumoasă serbare de cătră corul secției Ploiești ai cărei membri au apărut pe scenă în admirabile costume naționale și au cântat foarte frumos mai multe cântece naționale. Și-au dat concursul și doamna Locusteanu-Bonciu dd. Liciu, Bulandra, Băjescu-Oardă, corul și orchestra liceului.

O serbare cum în România rar se întălesc. Pe multe li auzial zicând că a fost cea mai frumoasă d'în câte au văzut în viața lor. A treia zi vr'o sută de delegați au făcut o excursie la Vălenii de Munte și la mănăstirile Chela și Suzana.

Congresul din Ploiești a fost o adevărată sărbătoare culturală care crește și oțelește sufletele. An de an aceste congrese sânt tot mai serloase și mai demne și roadele lor tot mai bogate. Din parte-ne dorim ca Dumnezeu să le dăruiască să nătate și putere acelora cari ostenesc pentru Ligă, pentru-că lucrul început supt auguri atât de favorabil să-l poată duce ca bun sfârșit, spre binele și mărirea neamului românesc.

Discursul de deschidere.

Congresul Ligii a fost deschis prin următorul discurs frumos rostit de d. Virgil Arion:

Domnilor, Sânt mândru a deschide congresul Ligii în Ploiești. Aveți, d'lor, aceasta originalitate și această distincție; entuziasmul idellor mari. În mijlocul nepăsării generale sânteti între puținii cari au o credință într'un viitor mai bun al neamului. Aveți un curaj mare. Să nu vă intimidăți de surisul ironic al celor cari nu cred în nimic. Cea ce se ascunde supt această nepăsare ironică, este lenea, lenea de a te gândi, de a te ri-

dica cu mintea mai pre sus de cugetul banal. Inclinarea păcătoasă de a da înapoi. Lenea de a privi lucrurile în față, lenea care duce la lașitate. Ajungi de preferi să fii sc'av decât să muncești și să lupți ca să te ridici. Ascunzi supt prefăcătorie ironică neputința de a voi și a munci pentru o cauză. În curentul nenorocit de slăbiciune generală, Ploieștii rămân în picioare plini de avânt. E un semn de nobleță să-ți afirmi individualitatea și să vrei să conduci mulțimea, nu să te conducă ea pe tine. Ploieștii au această nobleță. Domnilor, sânt supt apășarea unor legi grele. Dela românii din Ungaria ne vin știrile cele mai desastroase.

»În drumul aspirațiilor noastre se ridică dureroase îndofeli. Să fie oare neamul nostru așa de slab? Unde să căutăm o bază trainică pe care să ne întemeiem credința noastră? Această bază e valoarea neamului nostru. Un popor de neam mare nu poate renunța la luptă încât să accepte servitutea. Domnilor, din excesele răului, va eși de sigur binele. Ultimele evenimente din Ungaria au dat pe față ipocrizia sistemului constituțional din Ungaria. Cred că persecuțiile unguților vor duce la rezultate opuse celor dorite: Persecuțați ca români, ei se vor simți români, și această conștiință li va împinge la acțiune. Vor înțelege că nu e destul să ai dreptul, trebuie să ai energia de z-ți afirma și apăra dreptul. Dreptul nu se poate desprinde de energie. Trebuie să ai curajul de a primi lupta și de a răspunde pe terenul pe care ți se dă. Nu trebuie ca respectul de legalitate să devie o cauză de slăbiciune pentru tine, când în luptă reprezintă interesele unui neam. Luptând, ei vor trebui să se miște în viața reală, să vadă realitatea așa cum e și să părăsească ideea că alții o să i mântuie. Această luptă va naște o viață mult mai frumoasă.

»Eu nu plâng, ci invidiez pe frații noștri. Ei au o cauză mare pentru care luptă. Noi sântem de plâns: mă întristează nehotărîrea, lipsa noastră de energie și de credință. Am credință că numai în activitate și luptă pentru o idee mare e fericirea. Aș prefera durerea înfrângerii chiar cu revolta ei, cu ura ei pentru biruitor, cu nădejdea biruinții de mâine, stării de adormire și nepăsare de azi. Idealul nostru li cunoașteți. În calea noastră e viața românească cu durerile ei de veacuri, cu aspirațiile ei veșnic însetate, cu setea ei de dreptate. Să luptăm pentru acest ideal și focul pe care l va pune în noi această luptă, ne va înălța, ne va feriți.»

Era sfârșitul. Din satul dărămat nu mai rămăsese în jurul nostru decât câteva muchi de ziduri. Singură, biserica își înălța clopotnița neatinsă, din care se auziau mereu voci, un murmur de oameni la adăpost. În depărtare văjăla șuvoiul nemărginit al apelor. Nu mai auziam nici acele năruiri de case, cari răsuna cu niște care cu bolovanii descărcate de odată. Era o părăsire în voia valurilor, un înec în mijlocul oceanului, la o mie de leghe de pământ.

O clipă, crezurăm că auzim la stînga un zgomot de lopeți. Ai fi zis că e o bătaie înceată, măsurată, din ce în ce mai deslușită. Ah! ce muzică dăătoare de nădejdi, și cum ne ridicăram cu toții ca să cercetăm întinsurile. Ne și neam răsufliarea. Și nu zărlam nimic. Pânza galbenă se întindea peste tot, pătată de umbrele negre; dar nici una din aceste umbre, vărfuri de copaci, rămășițe de ziduri surpate nu se clinteau din loc. Sfărmături de lemn, ierburi, butoaie goale ne pricinuiră bucurii neîntemeiate; fluturam batistele în vânt până ce, recunoscându-ne greșala, recădem în neliniștea pe care ne-o ațaja

zgomotul acela, ce ne lovea mereu urechile fără să putem descoperi de unde venea.

— A! O văd, strigă Gaspard de odată. Uite, colo, o barcă mare!

Și, cu brațul întins, ne arată un punct îndepărtat. Eu nu vedeam nimic; nici Petre. Dar Gaspard se îndărătnicea. Era cu adevărat o barcă. Loviturile lopeților veneau acuma mai deslușite. În cele din urmă o zărlă și noi. Ea luneca ușor, părănd că se întoarce în jurul nostru fără a se apropia. Imi amintesc că în clipa aceea eram ca nebuni. Ridicam brațele cu furie, strigam, să ne sfășlem plămâni. Și înjuram barca, numind mișel pe cei dint'însa. Ea, mereu neagră și mută, luneca mai încet. Era cu adevărat o barcă, nici azi nu știu. Când ni-s'a părut că o vedem pierind, ne-a luat cu ea ultima nădejde.

De atunci încolo, în fiecare clipă ne așteptam să fim înghițiți, în prăbușirea casei. Clădirea era slăbită, fără îndoială n'o mai susținea decât vre-un zid gros, care era s'o tragă toată după sine dărâmandu-se. Dar ceea ce mă făcea mai ales să tremur, era că simțiam acoperișul scufundân-

du se supt greutatea noastră. Casa ar fi putut ține toată noaptea; numai învelitoarea se îndoia, izbită și găurită de grinzi. Ne trăsese spre stînga, pe căprilor tari încă. Apoi, chiar și acești căprilor începuă a slăbi. Fără îndoială erau să se cufunde și ei, dacă am fi rămas toți cinci îngrămădiți pe o întindere așa de mică.

De câte-va minute frate-meu Petre își luase iar pipa între dinți, cu o mișcare făcută în neștiire. El își răsucea mustața de vechiu soldat, încruntând din sprâncene, bombănind vorbe înăbușite. Primejdia aceasta tot mai mare, care-l înconjură și împotriva căreia nu avea nici o putere, începuse să l neliniștească mult. Sculptase de două sau de trei ori în apă cu o mână disprețuitoare. Apoi, cum ne afundam mereu, el se hotărî și coborî acoperișul.

— Petre! Petre! strigai eu, îngrozit de cele ce înțelegeam.

El se întoarse și-mi spuse liniștit:

— Rămâi cu bine, Louis.. Vezi tu, prea ține mult. O să aveți mai mult loc.

Și zvărlind mai întâi pipa, se aruncă și el, adăogând:

Gulere și manșete mai frumos curățeste fabrica de spălat cu aburi

UNIÓ

Kluj—Kolozsvár, Ferencz József-út 102. Telefon Nr. 395.

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

Din România.

Reprezaliile contra Greciei. Azi expiră termenul pe care România l-a fixat Greciei, când i-a cerut satisfacție pentru vandalismul din Pireu. Până în acest moment nu se cunoaște încă răspunsul Greciei. Nu e cu neputință ca Grecia să refuze satisfacția și în acest caz România va fi nevoită să ia măsuri de represii în în contra Grecilor. Credem că e bine să arătăm care e cuprinsul legii votate de guvernul conservator în 1905, când s'au întrerupt relațiile diplomatice cu Grecia.

Unele ziare scriu că guvernul ar fi hotărât să se cularizeze averile așezămintelor grecești din România și că în acest scop se va convoca parlamentul pentru câteva zile.

Probabil însă ca guvernul în cazul când nu va primi satisfacția cerută la Atena, va pune imediat în aplicare legea făcută de guvernul conservator în 1905 și al cărei text e cel următor :

Art. 1. Cu începere dela 1 Iulie 1905 ministerul de finanțe e autorizat să impună, la suprataxe pe supușii străini aflați în România, pe mărfurile de importate, precum și pe vapoarele cari poartă un pavilion străin și acostează în porturile noastre, dacă statul cărui aparțin n'a încheiat cu România o convenție comercială, de navigație și vamală.

Acele suprataxe vor fi percepute separat pentru supușii fiecărei țări străine.

Art. 2. — Suprataxele vor putea fi urcate până la întreitul taxelor prevăzute de legea impozitului funciar, până la de șase ori taxele prevăzute de legea patentelor, a licențelor, a taxelor de înregistrare și a legii asupra impozitului pe venitul mobil și până la împătritul taxelor prevăzute de legea impozitului personal.

Ar. 3. — Pe mărfurile importate se vor putea aplica orice fel de suprataxe, chiar prohibițiunea, — acele mărfuri venind fie direct, fie după ce au fost naționalizate de un alt stat.

Art. 4. — Asupra vapoarelor se va putea percepe o taxă până la 10 lei pe tona de capacitate fie că vaporul va acostă încărcat fie că va acostă după descărcare.

Vapoarele cari, pentru a se sustrage dela plata acestor taxe, vor fi declarate ca navigând supt un alt pavilion decât cel adevărat, vor fi supuse la îndolul taxelor maximale.

Art. 5. — Orice clauză înscrisă în orice fel de contract de arendare, închiriere, etc., care ar trece aceste supra taxe în sarcina altor persoane decât a supușilor statelor străine în chestiune, va fi nulă și fără efect.

Art. 6. — Măsurile prescrise la art. 2, 3 și 4, vor fi luate toate deodată, sau în parte, prin decrete regale, supt formă de regulamente de administrație publică și vor fi supuse ratificării corpurilor legislative în cea mai apropiată a lor întrunire.

Grecia nu dă satisfacție. București, 24 Iunie. (Dela corespondentul nostru). Ieri, toți miniștrii au fost întruniți în consiliu până seara târziu, pentru a aștepta răspunsul Greciei la nota României. *Ziua de ieri, ultimul termen fixat de România, a trecut fără ca Grecia să fi răspuns.*

Scrisori din București.

Solidaritate națională. — O propunere. — Pirateria dela Pireu. — Zvonuri despre amestecul Angliei. — Grecii din țară și atentatul. — Cavalerism unguresc.

București, 8 Iunie st. v.

Poate niciodată sentimentele de solidaritate națională ai românilor nu s'a manifestat mai puternic decât acum, cu ocazia rezultatului alegerilor făcute supt oblădirea lui Khuen-Héderváry. Din toate orașele țării românești vin știri îmbucurătoare asupra felului cum locuitorii României libere își manifestează acest sentiment. În discursurile lor dela Dacia, d. n. Simeon Măndrescu și Iorga au accentuat datorita românilor de aici de a veni în ajutorul milioanelor de față de supt dominația maghiară și cu banul, cu vorba bună și cu *statul* lor.

Apelul acestor bărbați a avut un răsunet neobișnuit. S'au început colecte pentru ajutorarea victimelor alegerilor *libere* dintr'un stat civilizat! Ce ironie! Par'că ar fi vorba de cine știe ce ținuturi meridionale, unde triburile sălbatice au năvălit asupra celor ce lucrau în numele civilizațiunii. În ultimele zile două liste au sosit la Cercul românilor de peste Munți: Una dela Roșorii de Vede, lansată de magistratul N. Do-

genu, alta dela Buzău lansată de profesorii liceului din acest oraș.

Coloniile române din străinătate au contribuit de asemenea cu obolul lor la alinarea suferințelor celor căzuți victime ale „libertății alegerilor” lui Khuen. Societatea *Patria* a studenților români din München a fost cea dintâi care a dat exemplu frumos de sacrificiu pentru frați.

Nădăjdum că însuflețirea nu va scădea și colectele întreprinse în țară vor da rezultate neașteptate. Ajutoarele se vor da. Dar așa cum s'au dat până acum, nu știu dacă ar avea un rezultat binefăcător pentru cultura neamului întreg: O propunere, care cred că va fi luată în seamă, mai ales că în fruntea mișcării stă un luminat profesor universitar, copil din țărani români din mijlocul Ardealului nostru. N'ar fi bine ca o parte din banii adunați, o parte să se transforme într'un fond din care să se ajute până la terminarea studiilor universitare, unu sau doi din orfanii rămași pe drumuri? Acel copil, cari azi jlesc cu lacrimi în ochi pierderea părinților lor, aceia au în sufletul lor durerea și au gândul de a fi vrednici de idealul, pentru care părinții lor au căzut. Aceia cred că ar deveni cei mai fanatici luptători ai idealurilor noastre.

Guvernul grecesc nici până acuma nu a dat nici o satisfacție României pentru atacul, cels, săvârșit în contra vaporului *Impăratul Traian*. Și face rău că lasă să se înăsprească lucrurile, atunci când opinia publică românească, atât de mult agitată ar fi iertat ușor păcatul. S'ar fi iertat căci acest păcat până acum se credea că l'au săvârșit grecii dintr'un sentiment de solidaritate națională. Pe bordul vaporului se afla un prizonier grec, pe care trebuia să-l predea autorităților turcești. Și, când inima românilor de aici sângerăse pentru durerea celor din Ungaria, ei ar fi ertat ușor păcatul. Astăzi însă lucrurile se complică.

O telegramă sosită din Constanța spune că unii scandalagii din Pireu ar fi declarat că au făcut scandalul puși fiind la cale de reprezentantul din Atena al Angliei. Se știe că pe vapor erau și câțiva membri ai Kediului din Egipt, Aceștia mergeau la Constantinopol, unde aveau să fie primiți în audiență de sultanul Mahmet V: Consulul englez, bănuind că principii egipteni au cu dânsii o corespondență în care se arată planul unui atac în contra dominațiunii engleze, a voit să pună mâna pe această corespondență.

Dacă aceste lucruri s'ar adevăra, chestia ar lua cu totul altă față. În orice caz cu această ocazie

— Rămâneți cu bine, eu m'am saturat!

Nu se mai ivi. Nu știa tocmai bine să înoc. De altfel, fără îndoielă că se lăsase în vola apei, cu inima zdrobită de ruina noastră și de moartea tuturor alor noștri, ne voind să mai trăiască după ei.

Două ore de dimineață bătură la biserică. Noaptea era pe sfârșite, această noapte îngrozitoare, plină de atâtea agonii și lacrimi. Intinderea uscată de supt picioarele noastre se strângea puțin câte puțin; era un șopot de apă curgătoare, mici valuri mângăietoare care se jucau și se împingeau. Curentul se schimbă din nou. Prăzile valurilor treceau la dreapta satului, plutind încet, ca și cum apele cari erau aproape să ajungă la cea mai mare înălțime a lor, se odihneau, obosite și leneșe.

Gaspard, de odată își scoase pantofii și vesta. Pe câteva clipe îl vedeam strângându-și mâinile, zdrobindu și degetele. Și, cum îl întreba:

— Ascultă, bunicule, zise el, așteptarea mă omoară. Nu mai pot sta... Lasă-mă să încerc am s'o scap.

Vorbea de Veronica. Voui să-l fac să-și schimbe gândul. N'o să aibă destulă putere să ducă fata până la biserică. Dar el, se încăpățână.

— Ba da! ba da! am brațe bune, mă simt tare... O să vedeți!

Și adăogă, că voia să încerce scăparea asta numai de cât, că devenia slab ca un copil auzind fărâmițându-se supt picioarele noastre.

— O iubesc, am s'o scap, zicea el într'una. Tăceam din gură, trăsese pe Maria la pieptul meu. Atunci, crezând că-l fac o vină din egoismul lui de amoretat, el băgu:

— Am să mă întorc să iau și pe Maria, v'o jur. Voi găsi o luntre, voi rândui ceva ajutoare... Ai încredere în mine, bunicule.

Nu-și oprî pe el decât pantalonii. Și cu vocea pe jumătate, repede, da sfatul Veronicăi să nu se sbată, să se lase în grija lui fără nici o mișcare, și mai ales să nu se teamă. Tânăra fată răspundea la toate da, cu o privire rătăcită. Apoi, după ce-și făcu semnul crucii cu toate că de obicei nu prea era cucernic, se lăsă în jos pe acoperiș, ținând pe Veronica cu o frânghie pe care i-o legase pe sub brațe. Ea scoase un strigăt puternic, bătu apa cu mâinile, apoi, înăbușită, leșină.

— Las'că-i bine, îmi strigă Gaspard. Acum răspund de ea.

Vă închipuiți cu ce grije îi urmau cu ochii. Pe apa albă deslușiam cele mai mici mișcări ale lui Gaspard. El susținea pe tânăra fată cu ajutorul frânghiei pe care și-o înfășurase în jurul gântului; și o ducea așa pe jumătate purtându-o pe umărul drept.

Greutatea asta zdrobitoare îi afunda câteodată; cu toate astea înainta înotând cu o putere supra omenească. Nu mă mai temeam, străbătuse aproape a treia parte din distanță când se izbi de vre-un zid ascuns supt apă. Ciocnirea fu grozavă. Amândoi pieriră. Apoi îl văzui ivindu-se singur; trebuie să se fi rupt frânghia. De două ori se dete la fund. În sfârșit apăru iar, aducând pe Veronica, pe care și-o așeză din nou pe spate. Dar nu mai avea frânghie ca s'o țină și ea copleșia tot mai mult. Totuși înainta mereu. Un tremur mă scutura pe măsură ce-i vedeam apropiindu-se de biserică. De odată voui să strig, zărlsăm niște grinzi cari veneau dintr'o parte. Rămăsei cu gura căscată: o nouă izbitură îi despărțise și apele se închiseseră la loc.

Din clipa aceea rămăsei îndobitocit. Numai aveam de cât o pornire de viață care caută să-și păstreze viața. Când apa înainta, eu mă dam înapoi. În năucirea asta, auzii multă vreme un râs, fără să-mi dau seama cine râdea așa de aproape de mine. Se făcea ziuă, zorile albe se revărsau. Era plăcut, răcoare și peste tot domnea o liniște adâncă, ca pe malul unui lac, ale cărui ape se deșteaptă înainte de răsăritul soarelui. Dar râsul răsuna mereu; și întorcându-mă găsi pe Maria, care sta în picioare cu hainele ude. Ea râdea.

Ah! sârmana și scumpa făptură, ce dulce și

grecii din țară au avut o atitudine lăudabilă. De îndată ce au aflat de atacul dela Pireu, ei s'au grăbit să convoace întruniri în toate orașele pe unde sânt stabiliți și să desaprube »atutul de banditism« cum îl numesc ei în moțiunile votate. Astfel de întruniri de protestare din partea grecilor s'au ținut la Brăila, Galați, Constanța, Alexandria, Giurgiu și alte orașe. Guvernul grecesc, în privința atentatului dela Pireu caută să atenueze cele petrecute. Presa grecească de asemenea. Lucrul e foarte natural. Ar fi fost fusă un act de adevărat cavalerism din partea grecilor, dacă guvernul din Atena ar fi înfierat dela început pirateria. Iată comunicatul guvernului atenian:

»Imediat după evenimentele din Pireu au fost aduse la cunoștința autorităților în noaptea de Duminecă spre Luni, consiliul nostru de miniștri a ținut o ședință extraordinară, în care a hotărât să pedepsească în mod exemplar pe provocatorii dezordinilor. Au fost arestați, până acum, mai multe zeci de indivizi. Indignarea populației din Atena și din Pireu împotriva vinovaților este colosală.»

Orice s'ar zice, dar e mult cavalerism în nobila națiune maghiară. Așa sânt ei, cavaleri și pace. Vă aduceți aminte că astă primăvară pianistul Gyöngyössi din Békéscsaba a fost prin București, unde a dat un concert, la serbările organizate de societatea ungurească *Magyar dalárda*. Au vestit atunci patrioții în lumea mare că o parte din venitul acestui concert îl vor da pentru fondul din care se va ridica o statuă marelui nostru poet Eminescu. Firește, lucrul acesta a surprins pe mulți. Era o adevărată senzație. Ungurii să se civilizeze întru atâta încât din propria lor inițiativă să contribuie pentru ridicarea statuei unui poet, care nu este numai al românilor, ci al literaturii universale, era o minune. O minune a culturii românești, pe care credeam c'au început s'o aprecieze și scumpii oaspeți din intrarea Zamolii.

Au trecut de atunci aproape patru luni *Magyar Dalárda* n'a publicat nici o dare de seamă asupra rezultatului încasărilor. N'a dat nici un ban pentru fondul statuei. În schimb însă aceeași societate a cerut dela început dispense de taxe pentru petrecerile organizate, cari dispense s'au dat din partea primăriei din București. S'au dat bucuros, deși se știa că nu vor contribui unguirii nici cu jumătate din cifra la care s'ar fi urcat acele taxe, pentru statua lui Eminescu. Dar s'au dat, avându-se în vedere intențiunea lor.

O fost însă o simplă apucătură sistem unguresc. Reclamă multă, zarvă, gălăgie. Și când colo

ce drăgălașe era în această oră de dimineață! O văzui aplecându-se, luând în scobitura palmei puțină apă cu care-și spală obrazul. Apoi își răsuca frumosu-i păr bălan și și-l înodă înapoia capului. Fără îndoială se gătia, părea că se crede în odăița ei, Dumineca, când clopotele sunau vesel. Și râdea înainte, cu râsul ei copilăresc, cu ochii limpezi, cu fața fericită.

Incepui să râd și eu, cucerit de nebulia ei. Groaza o înebunise, și asta era o binefacere cerească, atât părea de răpită de limpeziciunea acestor zori primăvăratici.

O lăsa să se gătească, neînțelegând nimic, dând din cap cu duioșie. Ea se gătia mereu. Apoi, când se crezu gata de plecare, cântă unul din cântecile ei cu o voce curată ca cristalul. Dar în curând se opri, și strigă, ca și cum ar fi răspuns unei voci care o chema și pe care numai ea o auzia:

— Vin! vin!

Își reluă cântecul, coborî povârnișul coperișu-

Pista și Arpad și alți cavaleri s'au dovedit niște mincinoși, niște oameni inferiori. Numai cât în limbajul de toate zilele această atitudine se chiamă escrocherie, și ar putea ușor interveni un demers din partea parchetului. *Correspondent.*

Situația politică.

Constăutulrea comitetului național.

Correspondentul nostru din Budapesta ne telegrafiază următoarele:

Membrii comitetului precum și alți fruntași au sosit partea cea mai mare aseară la Budapesta, pentru a începe consfăturile. Au sosit domnii Gh. Pop de Băsești, Vasile Lucaciu, Dr. Nicolae Oncu, Dr. Teodor Mihali, Dr. St. C. Pop, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Al. Vaida, Vasile Damian, Octavian Goga, Dr. Ion Suciu, Dr. Iustin Marșeu, Dr. Cornel Iancu, Dr. Romulus Velici, Dr. Romulus Boilă, Dr. Nicolae Șerban, Dr. Gh. Popa, Dr. Ioan Ciordaș, Dr. Aurel Lazăr, Dr. Constantin Lucaciu, Dr. Ioan Erdeli, Dr. Aurel Grozda.

Consfăturile au început azi dimineața la orele zece, în localul ziarului »Lupta«. Dl. Dr. Iuliu Maniu a făcut un referat amănunțit despre tratativele partidului cu guvernul precum și despre întâmplările cari au precedat alegerile. După amiază mai mulți candidați au raportat despre experiențele culese la alegeri, precum și despre abuzurile administrației. Discuția se va urma. Probabil se va hotărî publicarea unui manifest adresat alegătorilor și iscălit de tot comitetul.

Kristóffy despre noul guvern.

Fostul ministru de interne Kristóffy a acordat unui redactor al ziarului »Az Est« un interview, făcând cu acest prilej foarte interesante declarații despre guvernul Khuen Héderváry și viitorul lui.

»Bucuria exagerată a partidului guvernamental — a zis între altele Kristóffy — nu e motivată.

lui și intră în apa care o cuprinse binișor, fără zguduirii. Eu nu încetasem de a zâmbi. Priveam cu o căutătură de om fericit locul unde dispăruse.

Apoi, nu mi mai aduc aminte. Eram singur de tot pe coperiș. Apa se urcase și mai sus. Un coș se ținea încă bine, și cred că m'am cățarat pe el din toate puterile, ca un animal care nu vrea să moară. În urmă, nimic, nimic, o gaură neagră, pustiu.

Pentru ce m'a mai ținut Dumnezeu? Mi-s'a spus că oamenii din Sainlin veniseră către orele șase cu niște bărci, și că mă găsiseră culcat pe un coș, leșinat. Apele avuseră cruzimea să mă târască după toți ai mei pe când nu-mi mai simțeam nenorocirea.

Tocmai eu, moșneagul, m'am îndărătnicit să trălesc.

Szell a avut un partid de 270 membri, baronul Bánffy de 290, și totuși au căzut amândoi, deși partidele lor erau mult mai omogene decât partidul lui Khuen. Aceasta se va învedera când se va ajunge la discuția reformei electorale.

Contele Héderváry va cădea în urma uneltirilor contelui Tisza. Contele Khuen a venit cu un program în care locul de frunte îl avea reforma electorală. Toată lumea a rămas deci surprinsă când chestia aceasta a fost abandonată de dragul lui Tisza.

Noul guvern are însă nevoie de multe necesități, și dacă opoziția se va hotărî să i voteze aceste necesități, dacă guvernul în răstimp de 1 an va prezenta proiectul despre reforma electorală, — opoziția va fi câștigat o învingere strălucită, pentru că Viena îl va sili pe contele Khuen Héderváry să realizeze reforma electorală, văzând că în schimb opoziția îl votează toate necesitățile. Contele Khuen e politician aulic și dacă Viena îi va ordona să realizeze reforma electorală, o va realiza oricât de mult s'ar opune contele Tisza, mai ales că și alți membri ai cabinetului sprijinesc această reformă.

Aici va începe apoi procesul de descompunere al partidului guvernamental. Contele Tisza mai bucuros va sfărma actuala majoritate, decât să se învoiască l. introducerea votului universal.

În cele următoarele, Kristóffy condamnă intrigele contelui Andrassy și deplânge lipsa de energie și fermitate de caracter ale Kossuth, a cărui atitudine șovăielnică a fost și până acum vina că reforma electorală nici până azi nu s'a realizat.

Mesajul tronului.

(Dela corespondentul nostru). La solemnitatea citirii mesajului vor asista dintre membrii casei domnitoare archiducele Iosif, archiducesa Augusta, archiducele Iosif Francisc, archiducesa Clotilda și archiducesa Elisabeta Henrieta.

Mesajul de iron se va publica în amândouă camerele mâne după amiază. Camera deputaților se va întruni în acest scop la ora 1, iar camera magnaților la orele 4 și jumătate.

În ședința camerei magnaților se va publica și autograful regal prin care președinte al camerei este numit contele Csáky Albin. Acesta ocupând scaunul de președinte va ține o vorbire mai lungă în care se va ocupa cu situația politică.

Intrigele »moderaților«.

Din Budapesta ni-se scrie: De câteva zile, presa ungurească din nou începe să publice știri despre pretinse acțiuni politice ale românilor moderați. De data aceasta în fruntea ziarelor ungurești merge »Az Ujság«, organul marilor financieri Herzog și Guttman, redigiat de cunoscutul publicist Gajári Ödön, unul dintre prietenii intimi ai contelui Tisza István.

În numărul său de Duminecă publicase știrea că supt președinția baronului Duca ar fi avut loc în Lugoj o consfătuire a românilor bănățeni, fără deosebire de colorit politic, în care s'ar fi stabilit anumite puncte de memorandum, pe cari ar avea baronul Duca să le prezenteze guvernului. »Drapelul« din Lugoj e în situație a de-

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofoaen, la

FALKIMRE

se pot procura cu plătire în rate

Mare atelier mecanic de reparaturi.

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoare. Cu stimă: **Falk Imre, Kolozsár, str. Deák Ferencz nr. 30.**

clara, că întreaga știre se bazează pe o miștificare. O asemenea consfătuire n'a avut loc nici în Lugoj, nici altundeva și nici baronul Duca și nici altul n'a condus nici o consfătuire de natura aceasta. Totul e o simplă halucinație.

În numărul său de azi publică o nouă știre despre acțiunea moderatilor. Spune anume că din prilejul deschiderii Camerei deputaților prelații bisericii gr.-cat. și gr.-ort. române, s'ar fi adunat în Budapesta. Numai Mitropolitul Meșianu n'ar fi sosit. Deputații români din partidul guvernamental și așa numiți români moderați vreau să profite de acest prilej pentru a se consfătuși cu prelații bisericilor românești despre noua îndrumare a politicii românești.

Știrea dată de »Az Ujság« e prematură. Nu numai mitropolitul Meșianu n'a sosit încă la Budapesta, ci n'au sosit nici alți prelați. Prea sf. Sa episcopul Aradului a sosit și el abia azi la amiază.

În orice caz, împrejurarea că »Az Ujság« publică înainte ca fapt împlinit ceea ce abia de acum încolo are să se întâmple, ne lămurește într-o câțiva asupra isvoarelor din care curg.

Credem a nu fi departe de adevăr când fixăm canalul Mangra Alexici-Gajári.

Programul de acțiune al guvernului.

Guvernul și-a întocmit programul de acțiune pentru sesiunea de dinaintea vacanței de vară. Programul cuprinde proiectul indemnității, proiectul de recruți, convenția comercială cu România și alegerea delegațiunii ungare. Asentările se vor ține, conform proiectului de recruți, către sfârșitul lunii Iulie.

Guvernul e hotărât, în cazul dacă opoziția ar încerca o obstrucție, să recurgă la ședințe de câte 8 ore pe zi. Vacanța de vară se va începe probabil în 1 August.

Ședința magnaților.

Azi, la orele 11, camera magnaților s'a întrunit la o ședință formală, prezidată de baronul Harkányi Frigyes, cel mai în vârstă membru al camerei magnaților, care l-a invitat pe mâine, Sâmbătă, în palatul regal pentru a asculta mesajul de tron.

Ședința următoare va avea loc mâine d. a. la orele 4 și jum.

Catastrofa Bănatului.

Tabloul trist al dezastrului din Carașul-Severin se completează pe zi ce trece, după cum scad apele, cari duc cu el toată truda acestui nenorocit colț de țară, surprins de furia atât de vehementă a potopului care s'a descărcat fără cruțare asupra lui. Se crede chiar că numai acest fapt a fost cauza că Carașul a fost lovit atât de îngrozitor, deoarece locuitorii nefiind pregătiți de mai înainte pentru catastrofă au fost surprinși de ea neajutorați și puhoiul i-a secerat fără cruțare.

Acum după ce a urmat liniștea, s'a început munca înfrigurată pentru restaurarea pagubelor, deschiderea drumurilor înămolite și rapte, și constatarea numărului victimelor și a pagubei cauzate de potop. Acțiunea de ajutorare decurge înainte și contribuțiile menite se acopere mizeria năpăstuiților din Caraș incurg mereu. S'au adunat până acum la vre o treisute mii de coroane, între cari colecția »Luptei« cu 100

coroane, »Tribuna«, 100 cor., Dr. Oncu 100 cor., »Victoria« 500 cor., banca populară din Lugoj 1000 cor., Arhiducele Iosif 5000 cor., Asociația căilor ferate austro-ungare 1000 cor., deputații comitatului Caraș câte 500 cor. = 3500 cor., Clubul guvernamental 5000 cor., baroneasa Van der Osten 5000, societatea »Jósziv« 10.000 cor., prefectul comitatului 1000 cor. Banca din Timișoara 500 de coroane și se așteaptă ca cu ziua de azi ajutoarele să sporească.

Pentru ajutorarea grabnică și alinarea nevoilor momentane s'a instituit un comitet de ajutorare în fruntea căruia stau oamenii fruntași din comitat. De câteva zile sosesc cu toate piedecile de transport, vagoane întregi de cartofi și porumb, pentru hrănirea populației rămase fără ajutor. Pentru restaurarea drumurilor au fost trimise la fața locului trupe de ostași.

Circulația trenurilor.

După știrea comunicată de direcțiunea căilor ferate, circulația pe linia Biserica Albă—Bazlaș a fost reluată, pentru trenurile de persoană și transporturile de bagaje. De asemenea a fost restabilită și circulația pe linia Orșova—Mehadia, astfel că comunicația pe întreg parcursul acestui comitat numai între Domașnia și Iablanța e în repaos, având în vedere că ravagiile liniei pe alocuri reclamă vreme mai îndelungată pentru restaurare.

Ajutoare.

Am mai primit următoarele ofrande:

Dr. Alex. Pop, medic, Blaj 30 cor. Gheorghe Gadlan, cojocar, Ciocova 2 cor. Veturia Laza Vancă, Căpâlnic-Monoștur 4 cor.

INFORMATIUNI.

A R A D, 24 Iunie 1910.

— **Prigonirea tricolorului românesc.** D. Florian Pogană scriitor în cancelaria dlui adv. Dr. Gh. Popa din Buteni, fostul candidat de deputat naționalist al cercului Iosășelului, a fost chemat ca martor în ziua de 22 Iunie c. la pretorele din Șebiș (comitatul Arad) Hajdu Jozsef. După ce a fost interogat a fost în altă privință cercetat, că cine l-a sfătuit a purta în fundul pălăriei, culorile șoșu-galben-albastru și pentru că aceste culori sânt simbolul neamului românesc de-aceia a fost pedepsit cu trei zile arest, care echivalează cu 60 de coroane, în plus cu 60 de coroane amendă.

Vanitate ungurească!

— **Nou organ de luptă.** În Caransebeș a început să apară o nouă foaie politică-țărănească »Vocea Graniței«, redactată de d. Gheorghe Țințariu.

Noul organ de luptă care, deocamdată, apare odată pe lună, și-a luat în program apărarea intereselor poporului român și combaterea burdismului din granița lui Doda.

Dorim noului confrate viață lungă!

— **Desmințirea unui caz de moarte.** În unul dintre numerele noastre trecute publicasem, pe baza unei corespondențe primite din Anina, știrea că distinsul învățător Demian Izverniceanu din Sasca-montană și-ar fi găsit moartea, înecându-se cu prilejul potopului ce s'a revărsat peste Caraș-Severin.

Azi primim dela însuș d. Izverniceanu o scrisoare în care ne aduce la cunoștință că știrea

publicată de noi e falsă. D-sa e voinic și sănătos, și nici pomană să se inece.

Ne bucurăm de această desmințire, urând dlui Izverniceanu să se îplinească și la d-sa credința că vor trăi mult mult, cei cărora li se scoate vestea neadevărată că ar fi murit.

— **Serenadă în onoarea împăratului.** »Națiunea« a organizat aseară la palatul din Buda, în onoarea împăratului, un concert monștru. A cântat un cor de vre-o 1500 de cântăreți, tot cântări »patriotice«. Majestatea Sa a ascultat serenada de pe terasa palatului, dimpreună cu mai mulți membri ai casei domnitoare. A urmat o mare retragere cu lampioane și torțe.

Zărele din Viena iată că li se oferă un nou prilej de prea slăvire a dinasticismului unguresc.

— **Noul preot român la Viena.** Duminică, preotul Cioban a ținut o predică de adio în biserica română din Viena, deoarece de acum încolo rămâne numai preot militar și profesor de religie la școala de cadeți, iar la biserica română slujba va fi oficiată de-acum înainte de preotul Voronca.

— **Farkas boicotat de români.** Citim în »Libertatea« din Orăștie: Deputatul tăiat împrejur al sașilor și ungarilor din Orăștie, a fost săptămâna trecută aici și a făcut vre-o 2 zile vizite prin oraș. A fost și la mai mulți domni români, vrând, vezi Doamne, să arate, că el bucuros i ar strânge la peptul său și pe români, și pe toți li roagă să facă uitate »micile« întâmplări și supărări dele alegeri, și de-acum să-l socotească toți de deputatul lor...

Fruntași noștri s'au simțit neplăcut surprinși de vizita evreului, pe care n'au așteptat-o, și dându-și veste unii altora, s'au întrebat ce ținută să aibă față de ea? Că dacă cineva își face vizita, să cade să l-o întorci. Oare acestui nepoftit, să i să întoarcă vizita în vizititoare? Și toți câți s'au putut înțelege de vorba, au fost de părere, că: vizita lui Farkas nu o pot socoti de vizită pe care datorința socială îl obligă a l-o întoarce, ci fiindcă el ca om politic face aceste vizite acum după alegere, domnilor români având în vedere mijloacele, cu ajutorul cărora el a ajuns a avea rolul politic de »deputat« al acestui cerc — nu l pot întoarce vizita fără de el!

A doua zi, Sâmbătă, Evreul a fost, după amiază, petrecut la stație de câteva trăsuri de sași și ungaruri și doar unu doi jidani.

Printre cei cari l'au petrecut la gară, cu onoare, lumea a văzut și pe domnul avocat Dr. Augustin Deak, care, precum știm, nici la votare n'a voit să meargă să ajute cu volul să partidului nostru național, ci a stat »pasiv«, — lucru tare plăcut partidului lui Farkas.

N'ar fi rău dacă domnul Dr. Deak, care până acum e membru și în ciubul românesc, — ar lămuri publicului românesc, ce noimă a avut ca și el să petreacă pe Farkas la gară? Poate pentru ca să poată acela arăta că are și un român în »suita« sa?

— **Răsplata vânzătorilor.** Citim în »Vocea graniței« din Caransebeș: Ioan Stolan, alias Popa Roșu, durere preot în Caransebeș, este una din cele mai încarnate ființe Burdiste, care a avut ne-rușinare să se ducă în tabăra lui Burdia la alegerea de deputat, când întreg consistoriul, în frunte cu P. C. Sa domnul archimandrit au mers în fruntea Caransebeșenilor să voteze pentru d. Dr. Vlad. Ticălos suflet de preot trebuie să albe acela, care îndrăznește a face o astfel de faptă. Scârba ce a simțit-o fiecare român cinstit față de acest blvol înreverendat, nu să poate descrie, dar' nici n'a întârziat mult, și poporul l-a respălit ticăloșia după cum l-se cuvine, și anume, Duminică, în 30 Mai st. v. poporul adunat la sinodul bisericesc, l-a scos afară din sf. biserică, și a mers o deputațiune de 200 persoane la înalt prea sf. Sa d. episcop, rugându-l ca să-l constrângă pe Popa Roșu a prezenta socotelile și preliminarul bisericeii.

Poporul este hotărât să nu mai lase pe acest păcătos, ca să mai servească la altariul Domnului, de care de mult nu mai este vrednic. În curând se va supușterne un act de acuză din partea credincioșilor înalt Prea Sf. Sale Dlui

Episcop, în care se vor descoperi toate ticăloșiile și imoralitățile acestui păcătos, și se va crede dela I. P. S. Sa, delăturarea acestui nevrednic de altarul Domnului. Să zice că: Vocea poporului e vocea lui Dumnezeu! E drept însă și aceea că: Mânia poporului, este urgia lui Dumnezeu! I. P. S. Sa, are deci datorința să respecte; vocea poporului, iar Popa Roșu, să tremure de mânia poporului!

— Omul cu oglindă în vârful unei prăjini. Când cu înmormântarea regelui Eduard, era înghesușată nespusă pe stradele Londrei, așa că fiind în mulțime anevoie puteai vedea ce se petrece la o depărtare oareșicare, mai ales, dacă aveai noroc să-ți stea în față niscaiva hojmalăi lași în spete și bine crescuți. Un ins a găsit chip să poată vedea tot. A luat un băț de trestie de mare (bambus) lung de 2 m. jum. i-a pus în vîrf o oglindă și jos în fața aceleia alta, paralelă. Tot ce se oglindea în cea de sus, se vedea și în cea de jos. Așa dar omul nostru putea vedea în toată liniștea priveliștea și ceremonia. Cu alte cuvinte și-a înjghebat un periscop asemănător cu cele dela submarine.

În zadar a voit poliția să-l oprească. N'a putut, căci regulamentul oprește să așezi vre-o mașină de fotografiat pe stradă, dar nu să ții un băț în sus.

— Noul principe de Wales. Titlul de principe al Wales-ului se cuvine în Anglia totdeauna principelui moștenitor. Titlul acesta a devenit celebru în urma faptului că a fost purtat vreme de decenii de către răposatul rege Eduard al VII-lea. După venirea la tron a regelui Eduard titlu l-a moștenit fiul său Gheorghe, actualul rege englez, iar acum, dupăcum se anunță din Londra, noul rege a conferit acest titlu fiului său, principelui de Cornwall, care e actualul moștenitor.

— Un leac senzațional contra sifilisului. În ședința societății medicale din Berlin doctorul Wechselmann a făcut un comunicat despre un nou și senzațional medicament contra sifilisului. Preparatul e inventat de doctorul Ehrlich din Frankfurt și a fost încercat de Dr. Hata. Doctorul Wechselmann a arătat că după experiențele sale, adesea o singură injecție cu acest preparat de arsen a fost de ajuns spre a în-lătura toate simptomele boalei chiar și la bolnavi cari au fost refractari la orice alt mijloc. Tocmai cazurile cele mai grave reacționează mai bine. Alți trei doctori s'au pronunțat în acelaș chip entuziast. Dr.-ul Alt spune că a constatat rezultate surprinzătoare până și la alienați inebuniți din cauza sifilisului. Un judecător nebun aflător în casa de sănătate, a fost restabilit atât de bine încât și-a reluat ocupația. Toți medicii au convenit că experiențele trebuiesc continuate. Dr. Ehrlich, inventatorul noului preparat, a fost primit cu ovațiuni.

Dacă minunile ce se povestesc despre acest nou leac, se vor adevăra atunci neapărat doctorul Ehrlich va fi prenumărat printre mari binefăcători ai omenirii.

— Necrolog. Văduva Rozalia Telescu născ. Pap de Szilágyi a răpauzat la 19 Iunie n. în vîrstă de 61 de ani. În mormântarea ei a avut loc la 21 Iunie n. în cimitirul din Zelau.

— Elena Șandor, angloaică la oficiul poștal din Nădlac, a răpauzat la 23 Iunie n. în vîrstă de 32 de ani. În mormântarea ei va avea loc mâine, 25 Iunie n., în cimitirul român din Nădlac. Odihnească în pace!

— Examenul de maturitate la gimnaziul gr.-cat. de Beiuș s'a ținut în 13-17 Iunie n. Rezultatul e următorul: Maturi cu eminent p'au depus 6 elevi: Nicolau Flueraș, Alex. Leipnik,

Teodor Nes, Ioan Nistor, Ioan Popoviciu, G. Stefanica; maturi cu bine lară 6 inși: Sabin Anca, Eleonora Ciurdar, Traian Balea, Victor Magyar, Cornel Olar, Sever Al. Pelle; maturi 20: T. Bar, Z. Batorl, Vasile Bojor, Valeriu Burcuș, Ignașu Borza, Ioan Epure, Coloman Fizekas, Aurel Filip, Ioan Golya, Oct. Hummer, Stefan Marcuș. Emile Huț, Vas. Marchis, Petru Nemolan, V. Papp, Victor Papp, Val. Popoviciu, Vasile Rugea, V. Sălăgian, Laurențiu Sima. Avizați din câte un obiect la repeșire în Sept., 9 inși.

— Convenire după 10 ani. Primum următorul aviz: Absolvenții din anul 1900 dela gimnaziul din Năsăud, sânt rugați și pe această cale, ca Duminică în 26 Iunie a. c. să se prezinte. Convenirea se va ținea. Emil Mărcușiu, profesor; Augustia Benă, profesor; Iacob Majorean, casier de bancă.

— Apel. Toți aceia P. T. domni și doamne, cari doresc a oferi obiecte de câștig pentru tombola bisericei române din Teaca, ca să va ținea în 31 Iulie n. a. c., sânt rugați să binevoiască a trimite obiectele până în 10 Iulie a. c. la adresa doamnei Amalia Dr. Bran în Teaca și totodată sânt rugați și acei P. T. domni și doamne, care au primit lozuri spre plasare să binevoiască a trimite prețul aceloră tot până la termenul de 10 Iulie a. c. la adresa oficiului parohial român din Teaca (Teke).

— Mulțămire publică. Cu ocaziunea concertului aranjat în Drauț, la 12 Iunie n. c. de membrii corului vacal din Drauț, pentru împodobirea sfintei biserici, au benevoit a suprasolvi următorii domni:

Magrificența Sa Dl. Dr. Ștefan C. Pop deputat dietal 10 cor. Gheorghe Pap preot Agriș 1 cor. Meletie Pop preot (Drauț) 2 cor. Cornel Popescu preot (Pauliș) 1 cor. Petru Pelea preot (Miniș) 1 cor. Geza Muzsay not. cercual (Drauț) 4 cor. Adrian Dehelean subnotar (Drauț) 150 cor. Ioan Lazar subnotar Șiria 2 cor. Octavian Juncan subnotar (Agriș) 50 fil. Alexă Daboș inv. (Șiria) 1 cor. Cornel Crețu inv. (Agriș) 1 cor. Zvanăr Gyula propr. (Drauț) 5 cor. Vikol Leopold propr. (Drauț) 2 cor. Wolf Bela neguțător (Drauț) 2 cor. Boros Lajos măiestru (Drauț) 1 cor. Gheorghe Balta econom (Drauț) 1 cor. Primească marinimoșii contribuenți și sprijinitori ai cauzelor noastre și pe aceasta cale recunoștința și caldele noastre mulțămiri. Drauț, la 8/20 Iunie 1910. În numele comitetului aranjator. George Butariu, casar, econ.

x La croitoria universală. I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 172. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru oficeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

ECONOMIE.

Bancă românească în Zorlențul mare. La cererea frunțașilor din Zorlențul mare, institutul de credit și economii »Poporul« din Lugoj cu dtul de 21 Iunie a. c. a deschis expoziție în numita comună. Sperăm, că noua bancă va lucra cu dragoste pentru binele poporului nostru dată fiind împrejurarea, că în jurul băncii vedem grupate ambele confesiuni române.

BIBLIOGRAFII.

Pr. D. Voniga. Mizerie, boală, crimă și degenerare sau Alcoolismul și urmările lui. Din punct de vedere economic, igienic, moral și național. Conferință pentru combaterea alcoolismului 160.

Olariu I. Dr. Scrierile părinților apostolești	150
Olariu I. Dr. Evangheliile după Matei, Marcu și Luca	560
Olariu I. Dr. Evangheliile după Ioan	3—
» » » Explicarea psalmilor din orologiu	5—

Poșta Redacției.

Mal multora. Repeșim din nou că nu publicăm nici un fel de invitări, convocări, anunțuri de logodnă, avizuri și altele, tipărite în tipografii străine. Excepție facem numai cu anunțurile despre cazuri de moarte.

Rugăm publicul românesc să ne dea mână de ajutor în străduința aceasta de-a stabili o soliditate cât mai desăvârșită între români.

Posta Administrației.

S. B. 6 cor. aveți pe quart II a. c. Anunțul costă publicat de 2 ori de tot 4 cor.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

SZTOKAI

LUGOS SÖS SAVANYÚVIZ

apă minerală de Sotăș contra răgușeli, tusei și guturaiului. Remediul special pentru boli de zahăr.

Kardos Miklós, reprezentant și vânzător en gros pentru — ARAD. — Telefon: 647

Se găsete la firma Daniel Lajos	»	98
Dür Kocsárd	»	130
Éles Armin	»	44
Färber Lajos și fratele	»	311
NagyFarkas	»	268
Fejér Gyula	»	75
Hoffmann Ottó	»	598
Criinfeld Ignátz și alți. De asemenea în orice cafenea și cârciumă mai bună.		

Credit pe ipotecă, pe cambia și pentru oficanți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

pentru că dela Székely și Réti fabricanți de mobile în Marosvásárhely, se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.

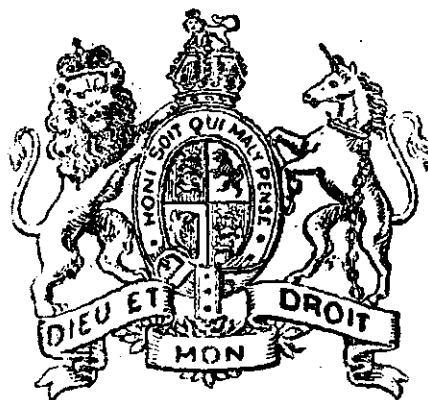
Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conforma tocmeții separate, în oricare parte a Ardealului. În provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mastre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă

O fată de 18 ani

orfană, din familie bună, frumoasă, plăcută, cu creștere și econoamă bună, s'ar mărita după un teolog, învățător, sau un alt ofițier, care nu reflectează la zestre. — Epistolele numai serioase sunt a se adresa la administr. acestui ziar sub motto: »orfana«.

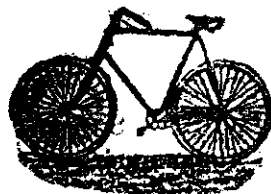
Josif Drăgan croitorie de modă engleză în Oradea-mare — Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. (Lângă prăvălia Czillér).

Cea mai avantajoasă sursă de cumpărat haine pentru publicul din Oradea-mare, comit. Bihorului și din comitatele vecine. Haine în rate avantajoase aranjate ca în străinătate. Executare specializată. Specialități de materii engleze, scoțiene și din țară după cartea de modă și gust. Mare asortiment de veste moderne. Comandele se execută prompt și conștiințios.

ANUNȚURIILE
se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunei«.

Mașini de cusut pentru trebuințe casnice sau industriale, de cea mai bună fabricație.

biciclete și gramofone

se pot cumpăra cu prețuri moderate și plătiți în rate favorabile la

Bodor Béla

magazin de mașini de cusut și biciclete în

Făgăraș, Str. Honvéd Nr. 11.

Prima Societate de Credit Funciar Român din București.

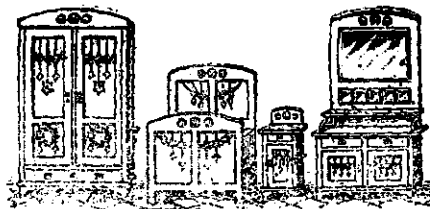
Anunț.

Cu începere dela 14/27 Iunie orele de cancelarie vor fi dela 8 a. m. — 1 p. m., și Cassa va fi deschisă dela orele 9 a. m. — 12, în afară de luni și a doua zi de sărbătoare, când birourile vor fi deschise dela orele 1—6 p. m., și Cassa dela 2—5 p. m.

Direcțiunea.

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

Execută după planuri proprii sau străine **mobile** pentru dormitoare, prânzitoare și saloane precum și aranjamente pentru cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălătul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA Gyulafehérvár Széchenyi-u. (lângă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețurile cele mai moderate.

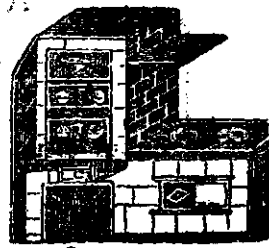
1000 cor. Câștig!

se oferă pe lângă

muncă ușoară

pentru bărbați de ori-ce ocupație, locuitori în provincie. Nu e lucru de asigurare, nici agentură.

Trimiteti-Vă adresa la H. I. 7013 Rudolf Mosse, Wien.

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri Nagyvárad, Körös-utca 9.

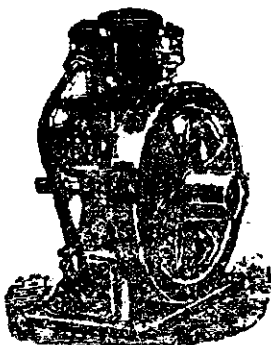
Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca scări, coridoare, cerdacuri, grilaje, căminuri, porți, ferărie pentru portale și clădiri, deasemenea repararea și profacerea caselor vertheimiane etc. aranjament pentru - rle de metal aranjamente pentru biserici, basreliefuri, strungă- in execuție splendidă. Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318.
Atelierul special de reparat al renumitelor firme:

Schmerek E.

Temesvár-Jószelváros, Bonnáz-u. 14.

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arta-puri p. trerati Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specializate de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Filile magnetice. Unsoari. Material de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Materii pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios — Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318.

Prima fabrică de calapoade și calupe

(Első kolozsvári kaptafa és sámfagyár)

Cluj-Kolozsvár, Kis Szamos-u. Nr. 5.

Recomandă calapoade și calupe foarte bune, pregătite din lemn excelent uscat, pe care se pune un pond deosebit.

Comandele din :: provință se execută pe lângă rambursă prompt și cu prețurile cele mai ieftine. erviciu excele nt.

COLOREAZĂ ȘI CUREȚEȘTE NAGY ȘI FAZEKAS

în ORAȘA-MARE—NAGYVARAD.

Colorează și curățește tot felul de vestimente precești, bărbătești, de dame, blouze de mătăasă, costume de batist, draperii la ferestre, și mantale de piele. Dantele și panglici de mătăasă după modele dorite.

In caz de doliu, orice vestmânt în mod excepțional se colorează negru.

Depozitul nostru e în Nagyvárad. Szt.-János u. 48.
Intreprinderea: Fekete sas palota, pasagé 26.

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

către fabrica de măcelărie și cârnărie cu putere
electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCZKY TESTVÉREK

CLUJ — KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser	— — —	Cârnați șuncă	— — —	Galantin de mai	— — —
Crinolin	— — —	Rollui-șuncă	— — —	Mosaic	— — —
Extra	— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollul rusesc	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu măeș	— — —	Paranen	— — —	Gotha	— — —
Cârnați p. vânători	— — —	Măieș rece	— — —	Mensei	— — —
Cârnaț cu sl. p. vânăt.	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Salamă de vară	— — —	Pastete de mai	— — —	Sângerete cu slănină.	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollui de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu felurite umplături ș.a.	— — —	Rollui de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantin de vițel	— — —
Caș de urechi	— — —	Tcrtă de carne	— — —	Pastete de ciuperci	— — —
Cartaboș negru	— — —	Cracovean	— — —	Pastete de mai de giscă.	— — —

Comandele, atât cele din provincie cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexcepțională.

Recomandăm preparate proprii, precum și șuncă de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeiată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc.

Cârnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a. dela, 3—8^{1/2}.

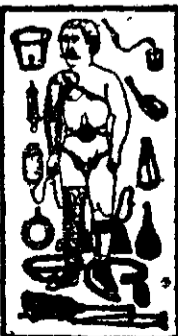

ZOMBOR SANDOR

ortoped și fabricant de instrumente medicale.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni medici, că am deschis în Oradea-mare—Nagyvárad Uri-utca nr. 26, un atelier pentru instrumente medicale,

conform cerințelor moderne de azi, unde se pregătesc tot-felul de instrumente specialiste și alte mașini de brânșă aceasta și primese și repararea, - ascuțirea, lustruirea și nichelarea acestora. — Pregătesc după cel mai nou sistem aranjamente de spital, mese pentru

operație și pentru examinare, după apuri pentru instrumente speciale și de legat, precum și membre artificiale mașini orthopede pentru umblat și pentru îndreptarea corpului, etc. corsete artificiale ș. a. Comandele din provincie se execută prompt și conștiințios. —

Fondată în 1885.

Fondată în 1885.

Peterka Lajos

fabrică de ciasornice-de turn, ang. cu contract de capit. Budapesta

Budapesta IV., str. Bástya nr. 22.

— Právália: V., strada Váci nr. 57. —

Face pe lângă prețuri moderate și garanție de mai mulți ani ciasornice de turn, școli, castele și cazarme, primește deasemenea și repararea lor.

Fiind chemat mă duc ori unde în persoană, prospect face gratuit și trimite porto-franco ori cui.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al fabricii: **KOLOZSVÁR, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, stănit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

— Tot-felul de pâine bună de cartofi din Brașov. —

TENTESCH VILMOS JÁNOS

brutărie și pregătitor de alimente.

:- Brașov—Brassó, Közép u. 23. (Ó-Brassó). -:

Gustuoasă.

Specialități de prăjituri: pesmet (biscuit) de ovăș și grâu pentru sănătate, pâine lată pentru diabetici, pâine de ovăș pentru reconvașcenți, pâine Graham, prăjituri cu nuci Graham, pâine de nuci Graham, pesmet (zwiebak) de nuci Graham, pesmet (zwiebac) de slăd de nuci Graham, pâine fină și dură Graham pentru anemici — și suferinzi de stomach și pentru nutrirea pruncilor. — Căfea-caramel-cereale poame, extracte de nucă (unt de nucă).

Nutrițoare.

Ușoară de mistuit.

Distins la expoziția internațională a brutarilor în anul 1907, din Budapesta cu medalie de aur și la expoziția internațională de igienă din Paris cu medalie de aur și cu dipl. de on. Catalog gratuit.

Producătoare de sânge.

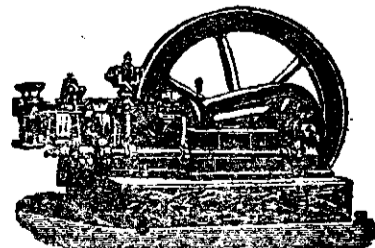
Specialități de prăjituri și pesmet (zwieback) de Brașov.

DEBRECZENI LAJOS

reparator de mașini

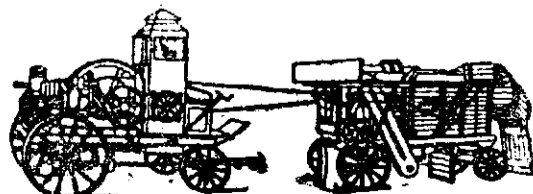
Oradea-mare-Nagyvárad, Kolozsvári-ut 29/43

Primește repararea tehnică a orice soi de mașini economice, motoare manate cu aburi, gaz, petrol, benzin, olei brut, motoare absorbitoare de gaz, precum și aranjamentul de

mori cu prețuri ieftine și pe lângă condițiuni de plătere favorabile.

Atelier pentru reparaturi de I-a rang.

RICHTER și ZEPENEUBISERICA-ALBĂ
— Szászky-ut 112. —

pietrari

— VÂRȘET —
Ferencz József-tér 23.

Recomandăm on. pu-
blic din Vârșet și jur
cele mai moderne

**MONUMENTE
MORMÂNTALE**

de granit negru sve-
dian, sienit, labra-

dor, marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte
și pentru tot felul de zidiri.

Liferăm din piatră proprie tot felul de lucrări de branșa pietrării.
Depozit de pietri de hotare.

SENZAȚIE!**Marele magazin de modă**

aranjat după modelul orașelor mondiale

a lui

Püspöky Miklós

Kolozsvár, Mátyás király-tér 20.

(In propria casă, edificată pentru acest scop).

== Secții deosebite. ==

Modă bărbătească | Modă pentru copii

Modă pentru femei | Trusouri.

Rufărie, Pânze, Albituri.

Pentru atelierul meu de împletit ciorapi, primesc orice comande.

**PRIMA FABRICĂ LUGOJANĂ
DE CEMENT ȘI BETONIZARE
INTREPRINDERE PENTRU EDIFICĂRI**

Knott József

Fabrica:
In drumul Buziașului
In fața casei de vamă.

Cancelaria de zidire:
Telefon Nr. 119.

In fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei
mai buni de lucru din capitală și mă rog, că
precum până aci, așa și de aci înainte să fiu
cercetat cu toată încrederea. Primesc toate
lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin
o magazină bogată de cement pentru țevii,
sârme, trepte de piatră, vâlăe, pietri
la hotare, sămănătoare, fundamente la
cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai
departe edificare și betonizare de poduri
mai mari și mai mici, conduceri de apă,
vaduri, padimentare de terase, prevederea
pe din jos a pereților cu table de mozaic,
precum și cu table de cement în diferite
culori.

Vinderea în mare și mic a cementului
de Portland și Roman.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc
și oferez garanție.

== La dorință servesc bucuros cu planuri și preliminar de spese. ==

== Atelierul de fotografiat a lui ==

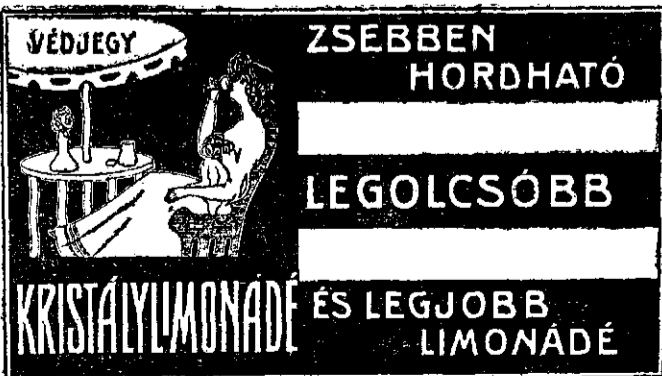
Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

== (Lângă farmacia lui Hintz). ==

* * *
Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fo-
tografii, deasemenea acvarele, picturi în olei,
specialități pe pânze ori mătase cari prin spă-
lare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă
n'o confundați, Cluj—Kolozsvár, piața Mátyás
király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribun.” veți avea favor în prețuri.

LIMONATA KRISTÁLY

se poate purta în buzunar,
e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod
purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru
turiști cu 12 porții 80 fileri. — Face bune servicii în
escursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în
orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu
orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește
— — — fabrica de limonată Kristály a lui — — —

KERTÉSZ ERNŐ

== farmacist în SZABADKA, 103 Tr. ==